

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/183/2023
Identifikačné číslo spisu:	1417212936
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1417212936.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Valentovej a členov senátu JUDr. Petra Brňáka a JUDr. Andrey Dudášovej v spore žalobcu S. M., narodeného XX. E. XXXX, C., W. Š. N. Q. 6, právne zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Harakálym, Košice, Mlynská 28, proti žalovanej Generali Česká pojišťovna a.s., IČO: 45272956, Praha, Spálená 16, Česká republika, konajúca prostredníctvom Generali Poist'ovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, IČO: 54228573, Bratislava, Lamačská cesta 3/A, o náhradu škody na zdraví, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B4-40C/56/2017 (pôvodne na Okresnom súde Bratislava IV pod č. k. 40C/56/2017-614), o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2023 č. k. 3Co/56/2022-702, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV - v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. novembra 2021 č. k. 40C/56/2017-614 v časti o zaplatenie sumy 90.330,40 eura spolu s úrokmi z omeškania ročne vo výške 5% ročne zo sumy 90.330,40 eura od 31. decembra 2020 do zaplatenia konanie zastavil (výrok I.) a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 83.232,35 eura spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 128.565 eur od 31. júla 2017 do 30. decembra 2020 a zo sumy 38.234,60 eura od 31. decembra 2020 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.). Súd prvej inštancie žalobu vo zvyšnej časti zamietol (výrok III.) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok IV.).

1.1. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal voči pôvodnej žalovanej (Generali Poist'ovňa, a.s.) zaplatenia sumy 146.225 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 146.225 eur od 26. januára 2017 do zaplatenia z titulu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len „SSU“) a sumy 73.112,50 eura titulom mimoriadneho zvýšenia SSU. Žalobca

dôvodil, že ako vodič motorového vozidla zn. U. M., EČV: C.-XXXBE (ďalej len „motorové vozidlo“) utrpel pri dopravnej nehode dňa 11. mája 2015 ťažké ublíženie na zdraví. Dopravnú nehodu zaviniť vodič nákladného motorového vozidla zn. U. M., EČV: F. (ďalej len „U. M.“), R. U., ktorý z doposiaľ nezistených príčin prednou časťou svojho vozidla narazil do pred ním jazdiaceho osobného motorového vozidla zn. Z. F., ktoré následne prešlo do protismeru a čelne narazilo do protiidúceho motorového vozidla žalobcu; voči vodičovi R. U. bolo vznesené obvinenie za prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona (ďalej len „TZ“). Prevádzkovateľ motorového vozidla U. M., mal v čase škodovej udalosti uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) u pôvodnej žalovanej, čím bola daná jej pasívna vecná legitímácia.

1.2. Žalobca po začatí konania vzal žalobu späť v časti zaplata sumy 90.330,40 eura spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne od 31. decembra 2020 do zaplata, dôvodiac, že pôvodný žalovaný mu oznámením zo dňa 21. decembra 2020, po odpočítaní 20% spoluviny, plnil z titulu SSU sumu 90.330,40 eura; zotrval pritom na žalobe v časti zaplata sumy 55.894,60 eura spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne od 26. januára 2017 do zaplata, náhrady za zvýšenie SSU v sume 73.112,50 eura a vyčísleného úroku z omeškania zo sumy 90.330,40 eura od 26. januára 2017 do 30. decembra 2020. Vzhľadom na súhlas pôvodnej žalovanej s čiastočným späťvzatím žaloby súd prvej inštancie konanie v časti žaloby o zaplata sumy 90.330,40 eura spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne z danej sumy od 31. decembra 2020 do zaplata v zmysle § 145 ods. 2 v spojení s § 146 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) zastavil.

1.3. Lekárskym posudkom o SSU zo dňa 30. júna 2016 ohodnotil MUDr. R. Q. SSU žalobcu počtom bodov 5.080, kým MUDr. H. Z., ohodnotila SSU z psychiatrického a sexuologického hľadiska lekársym posudkom zo dňa 15. septembra 2016 počtom bodov 5.200, ohodnotiac i položku č. 255, počtom bodov 2.600. Keďže položka č. 255 bola hodnotená lekármi duplicitne, uplatnil si žalobca jej hodnotenie podľa lekárskeho posudku MUDr. Z., s tým, že ohodnotenie SSU predstavovalo 5.200 bodov a bodové hodnotenie SSU podľa lekárskeho posudku MUDr. Q. 3.080 bodov; celkovo hodnotenie SSU z oboch posudkov zodpovedalo 8.280 bodom, čo pri hodnote jedného bodu á 17,66 eura predstavovalo náhradu SSU v sume 146.225 eur. Žalobcove SSU znaleckým posudkom č. XX/XXXX hodnotil aj ustanovený znalec MUDr. E. L., ktorý ho ohodnotil na 3.180 bodov. Znalec MUDr. K. E., PhD., MPH, MHA v znaleckom posudku č. XX/XXXX ohodnotil SSU žalobcu spolu na 2.600 bodov (odvolací súd poznamenal vo svojom rozsudku, že správne má byť 3.400 bodov).

1.4. Súd prvej inštancie v rámci vykonaného dokazovania ďalej zistil, že obžalovaný R. U. bol uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) TZ z dôvodu, že inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní dva roky, výkon ktorého mu bol odložený podmienene na skúšobnú dobu troch rokov a zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na tri roky.

1.5. Žalobca si vzhľadom na zranenia podrobne opísané v skutkovej vete rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 11. 12. 2017, č. k. 2T/56/2017-589, uplatnil nárok na náhradu škody na zdraví, konkrétne náhradu za SSU ohodnoteného v lekárskom posudku MUDr. Q. zo dňa 30. júna 2016 spolu na 5.080 bodov, z ktorého si uplatnil nárok len 3.080 bodov a za SSU ohodnoteného v lekárskom posudku MUDr. Z. zo dňa 15. septembra 2016 na 5.200 bodov; spolu si tak uplatňoval náhradu za 8.280 bodov, čo pri hodnote jedného bodu á 17,66 eura predstavovalo sumu 146.225 eur. Vzhľadom na námietky bodového ohodnotenia položiek č. 300b, č. 388, č. 396b, č. 428a, č. 433b a č. 433c v lekárskom posudku MUDr. R. Q. zo strany pôvodnej žalovanej, tieto preskúmal súdom prvej inštancie ustanovený znalec MUDr. E. L. a v znaleckom posudku č. XX/XXXX dospel k totožnému bodovému ohodnoteniu ako MUDr. Q., vrátane jeho zvýšenia na dvojnásobok podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z. z.“). Súd prvej inštancie neprihliadal na hodnotenie položky č. 389b nad rámec hodnotenia MUDr. Q., keďže žalobca si ohodnotenie za túto položku v žalobe a napokon ani v priebehu konania

neuplatnil a v tomto smere nenavrhol zmenu žaloby. Vzhľadom na námietky pôvodnej žalovanej voči lekárskemu posudku MUDr. H. Z., preskúmal bodové hodnotenie SSU v znaleckom posudku č. XX/XXXX a jeho dodatku súdom prvej inštancie ustanovený znalec MUDr. K. E., PhD., MPH, MHA, ohodnotiac položku č. 255 na 1.300 bodov a položku 321a na 800 bodov s tým, že bodové hodnotenie uvedených položiek zvýšil na dvojnásobok podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z., spolu na 4.200 bodov. Znalec, na rozdiel od MUDr. Z., nehodnotil položku č. 254 s odôvodnením, že niektoré následky úrazu by sa v prípade jej použitia prekryvali s položkou č. 255, a preto dôsledky spadajúce pod položku č. 254 zahrnul do položky č. 255 a túto následne obodoval na hornej hranici bodového rozhrania; poškodenie v telesnej oblasti žalobcu ohodnotil po fyzickej stránke MUDr. L., pričom aj táto skutočnosť bola dôvodom, prečo znalec MUDr. K. E., PhD., MPH, MHA, postupoval pri svojom hodnotení tak, že zahrnul jednu položku do druhej. Súd prvej inštancie odôvodnenie znaleckého posudku znalcom MUDr. E., PhD., MPH, MHA, považoval za logické, dostatočné a presvedčivé, prihliadol i na to, že MUDr. Z. nebola ošetrovateľkou žalobcu a okrem jedného vyšetrenia sa s týmto nestretla (ako sama pri svojom výsluchu uviedla), v dôsledku čoho nesplňala definíciu pojmu posudzujúci lekár podľa § 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 437/2004 Z. z. Keďže lekárske posudky v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. treba považovať za jediný podklad pre bodové hodnotenie SSU, z ktorého sa vychádza pri určení výšky náhrady za SSU, pričom v prípade pochybností sa v zmysle § 7 ods. 6 citovaného zákona potom považuje za určujúci znalecký posudok, nepovažoval za dôvodnú argumentáciu žalobcu o možnosti súčasného hodnotenia položiek č. 254 a č. 255 a vychádzal zo záverov znaleckého posudku MUDr. E., PhD., MPH, MHA. Súd prvej inštancie zosumarizoval, že pri hodnotení SSU žalobcu bral za základ celkový počet bodov 7.280 (3.080 bodov podľa lekárskeho posudku MUDr. Q., potvrdeného znaleckým posudkom MUDr. L. a 4.200 bodov podľa znaleckého posudku MUDr. E., PhD., MPH, MHA), s tým, že výšku náhrady za jeden bod stanovil v súlade s § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. na 17,66 eura; podotkol, že priemerná mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistená Štatistickým úradom Slovenskej republiky za rok 2015, t. j. rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol žalobcovi nárok na náhradu za SSU (2016 a v ktorom bol zdravotný stav žalobcu ustálený, predstavovala sumu 883 eur. Súd prvej inštancie podporne poukázal i na § 1 opatrenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 36/2016 zo dňa 18. 05. 2016 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za SSU na rok 2016 (ďalej len „opatrenie MZ SR č. 36/2016“), ako aj na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 10. 08. 2010, sp. zn. 21Cdo/149/2009.

1.6. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie konštatoval, že medzi stranami nebolo sporné, že žalobca utrpel v dôsledku dopravnej nehody dňa 11. mája 2015 zavinenej vodičom vozidla U. M., ktorý bol za uvedený skutok v trestnom konaní právoplatne odsúdený, škodu na zdraví. Sporným nebola ani skutočnosť, že vlastník a prevádzkovateľ vozidla U. mal uzatvorenú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla s pôvodnou žalovanou; zodpovednosť prevádzkovateľa tak bola daná podľa 427 ods. 1 a ods. 2 v spojení s § 429 Občianskeho zákonníka a pasívna vecná legitimácia pôvodného žalovaného v predmetnom konaní vyplývala z § 15 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 1, ods. 2 a ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z. V konaní bolo preukázané, že v danom prípade nešlo o pracovný úraz.

1.7. So zreteľom na uvedené súd prvej inštancie, za súčasnej aplikácie § 427 ods. 1, ods. 2 § 429, § 444, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1 až ods. 3, § 5 ods. 1, ods. 2, ods. 4, ods. 5, § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z., § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4, § 11 ods. 6 písm. a), b), ods. 7, ods. 8, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z.“), § 1 opatrenia MZ SR č. 36/2016, dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu za SSU v celkovej sume 128.565 eur, vychádzajúc pritom z bodového ohodnotenia poškodenia zdravia žalobcu na 7.280 bodov a sumy 17,66 eura za jeden bod, z ktorej pôvodná žalovaná v priebehu konania uhradila sumu 90.330,40 eura a v tejto časti preto žalobca vzal žalobu späť; pôvodnú žalovanú preto zaviazal súd prvej inštancie na úhradu rozdielu, t. j. sumy 38.234,60 eura žalobcovi a vo zvyšnej časti, týkajúcej sa zaplatenia sumy 17.660 eur žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.8. K nároku žalobcu na zvýšenie náhrady za SSU o 50% súd prvej inštancie konštatoval, že v prípade žalobcu išlo o prípad hodný osobitného zreteľa odôvodňujúci zvýšenie tejto náhrady. Žalobca bol v dôsledku úrazu, ktorý utrpel pri dopravnej nehode uznaný za invalidného, s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 70% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, čo je skutočnosť, ktorá

je v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. dôvodom na zvýšenie náhrady za SSU. Súd prvej inštancie vzal do úvahy aj to, že následky utrpených zranení majú u žalobcu trvalý a zásadne nepriaznivý dosah na jeho spoločenské uplatnenie vo všetkých jeho zložkách, žalobca sa v dôsledku týchto následkov stal čiastočne nesebestačným, odkázaným na pomoc druhých, je natrvalo vylúčený nielen z doterajšieho, ale aj budúceho plnohodnotného osobného, pracovného a spoločenského života. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku ďalej uvádza, že zo záverov znaleckých posudkov MUDr. L., č. XX/XXXX a MUDr. E., PhD., MPH, MHA, č. XX/XXXX vyplýva, že prognózy vývoja zdravotného stavu žalobcu sú negatívne a budú sa len zhoršovať. Z výsluchov žalobcu, jeho manželky V. M., ako aj svedkov Ing. R. U. a Y. Y. mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca pred nehodou žil mimoriadne aktívnym životom, následkom úrazu bol žalobca vo svojich aktivitách zásadne obmedzený a z niektorých úplne vylúčený, čím sa narušila aj jeho psychika. Žalobca trpí pocitmi menejcennosti, nepríťažlivosti, zle spáva, je pesimistický a trpí tiež poruchami sexuálnych funkcií, čo negatívne ovplyvňuje jeho manželské spolužitie a možnosť založenia rodiny. Dané okolnosti podľa mienky súdu prvej inštancie odôvodňovali zvýšenie náhrady za SSU, avšak nie v maximálnom navrhnutom rozsahu, keďže toto sa vzťahuje na ešte závažnejšie prípady, kedy sú možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti úplne vylúčené, resp. stratené. Súd prvej inštancie konštatoval, že keďže žalobca je naďalej schopný sám sa pohybovať po byte, prejsť sa okolo bytovky, v kuchyni pomáha pri varení a sporadicky sa stretáva i s priateľmi, hoci je i výkon týchto aktivít obmedzený, nejde u neho o najzávažnejšie možné sťaženie uplatnenia sa v živote a v spoločnosti, odôvodňujúce maximálne zvýšenie náhrady za SSU. Berúc do úvahy zistené skutočnosti, ako aj odkazujúc na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. júna 2018, sp. zn. 3Cdo/209/2017, v ktorom sa tento zaoberal rovnakou argumentáciou právneho zástupcu žalobcu, dospejúc k záveru o potrebe ponechania priestoru aj pre prípady ešte závažnejších poškodení zdravia, súd prvej inštancie ustálil za primerané zvýšenie náhrady za SSU v rozsahu 35%, čo predstavovalo sumu 44.997,75 eura (35% zo sumy 128.565 eur) a v prevyšujúcej časti zvýšenia náhrady, t. j. nad 35%, žalobu zamietol. Na uvedenom základe súd prvej inštancie uložil pôvodnému žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi celkovo sumu 83.232,35 eura (38.234,60 eura, t. j. 128.565 eur - 90.330,40 eura uhradených pôvodným žalovaným v priebehu konania + 44.997,75 eura).

1.9. Súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1, ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ktorý mal síce v konaní len čiastočný úspech, no rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku, resp. od úvahy súdu, priznal voči pôvodnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 31. mája 2023 č. k. 3Co/56/2022-702 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietajúceho výroku a vo výroku o náhrade trov konania potvrdil (výrok I) a žalovanej nepriznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok II.).

2.1. Žalobca namietal nezohľadnenie bodového hodnotenia SSU v lekárskom posudku MUDr. H. Z. a záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého MUDr. H. Z. nie je posudzujúcim lekárom v zmysle § 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 437/2004 Z. z. Podľa žalobcu súd prvej inštancie vyložil toto ustanovenie formalisticky, bez zreteľa na jeho zmysel a účel, čo žalobca hodnotil ako ústavne neakceptovateľné a nespravodlivé. Zmyslom uvedeného ustanovenia je, aby bodové hodnotenie SSU stanovil lekár, ktorý sa akýmkoľvek spôsobom zúčastnil liečby poškodeného, a teda poznal jeho zdravotný stav a vedel ho primeraným spôsobom zohľadniť v bodovom hodnotení. Podľa mienky žalobcu oveľa presvedčivejšie vyznieva bodové hodnotenie MUDr. Z. v lekárskom posudku, z ktorého mal súd prvej inštancie vychádzať a priznať mu náhradu za SSU v sume celkom 146.225 eur, odpočítajúc plnenie pôvodného žalovaného v sume 90.330,40 eura; preto sa v rámci odvolacieho návrhu domáhal zaplattenia sumy 17.660 eur s príslušenstvom. Odvolací súd, stotožňujúc sa s názorom súdu prvej inštancie, uviedol, že MUDr. H. Z. nebola ošetrujúcou lekárkou žalobcu, a preto nesplnila zákonnú podmienku osoby oprávnenej vyhotoviť lekársky posudok v zmysle § 7 ods. 1 v spojení s § 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 437/2004 Z. z. Vypracovanie lekárskeho posudku nemožno považovať za poskytovanie zdravotnej starostlivosti podľa § 2 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z. z.; jeho vypracovanie je zverené lekárovi, ktorý bol posledným ošetrujúcim lekárom poškodeného, a teda ktorý ho naposledy liečil v súvislosti s poškodením zdravia. Z obsahu spisu a vykonaného dokazovania vyplynulo, že MUDr. H. Z. nebola ošetrujúcou

lekárkou žalobcu, keďže ju žalobca navštívil dňa 14. septembra 2016 len za účelom psychiatrického vyšetrenia pred podaním lekárskeho posudku o SSU zo dňa 15. septembra 2016; pred jeho vypracovaním a napokon ani po ňom sa nepodieľala na liečení žalobcu. Vychádzajúc zo súdneho spisu, odvolací súd uviedol, že žalobca zveril diagnostiku svojho zdravotného stavu a jeho liečbu do rúk MUDr. Y., čo napokon potvrdila aj MUDr. Z. vo výpovedi pred súdom prvej inštancie, keď uviedla, že žalobca sa liečil u iného psychiatra, ktorý mu predpisoval aj lieky, a preto nebola jeho ošetrovateľom a žalobcu vyšetřila len v súvislosti s lekárskeho posudkom, pričom po jeho vypracovaní sa so žalobcom už viac nestretla a do jeho liečby nevstupovala. Odvolací súd sa stotožnil s názorom, že MUDr. Z. nesplnila zákonnú požiadavku, za ktorej naplnenia bola oprávnená vyhotoviť lekárskeho posudok, nakoľko naposledy neliečila žalobcu v súvislosti s poškodením jeho zdravia.

2.2. Žalobca v odvolaní tiež namietal záver súdu prvej inštancie, že mu nie je možné priznať náhradu za položku 389b, nakoľko si žalobca náhradu za túto položku v žalobe a ani neskôr v konaní neuplatnil. Podľa žalobcu súd prvej inštancie postupoval chybné, keď nezohľadnil položku č. 389b, ohodnotenú znalcom MUDr. L. počtom bodov 100. Žalobca ďalej uviedol, že ak by súd prvej inštancie bral do úvahy aj hodnotenie položky č. 389b, v takom prípade by celkové bodové hodnotenie SSU predstavovalo 7.380 bodov, čo bolo stále menej ako žiadal v žalobe; súd prvej inštancie by tak nekonal v rozpore so zásadou *iudex ne eat ultra petita partium*. K námietke žalobcu odvolací súd uviedol, že bolo na rozhodnutí žalobcu, či (ne)rozšíri uplatnený nárok na náhradu za SSU i o novú položku č. 389b, na ktorú odkazoval znalecký posudok MUDr. E. L.. Odvolací súd v tejto spojitosti pripomenul, že žalobca vo vyjadrení k predmetnému znaleckému posudku uviedol, že po ukončení znaleckého dokazovania znalcom pre odvetvie psychiatria a sexuológia, sa vyjadří k uplatňovanej výške náhrady škody na zdraví a v závislosti od výšky bodového ohodnotenia SSU svoju žalobu upraví v zmysle § 139 CSP, prípadne § 144 CSP. Žalobca si teda bol vedomý toho, že vo väzbe na závery znaleckého dokazovania môže vyvstať potreba úpravy žalobného petitu; žalobca napokon k úprave žalobného návrhu pristúpil podaním zo dňa 28. mája 2021, v ktorom zbral späť žalobu v časti zaplatenia sumy 90.330,40 eur s príslušenstvom z dôvodu úhrady tejto sumy pôvodným žalovaným dňa 30. 12. 2020, pričom v ďalšom nežiadal o navýšenie uplatnenej náhrady o sumu 1.766 eur, zodpovedajúcu oceneniu položky č. 389b, keď zotrval na žalobnom návrhu v znení špecifikovanom v čiastočnom späťvzátí žaloby.

2.3. Žalobca namietal aj priznané zvýšenie náhrady za SSU v rozsahu len 35%, keďže mal za to, že okolnosti jeho trvalého poškodenia zdravia a ich dopad na jeho uplatnenie v živote a v spoločnosti v porovnaní s jeho predchádzajúcim životom odôvodňovali priznanie vyššej náhrady, a to v rozsahu 50%. Žalobca mal za to, že obmedzenie v dôsledku poškodenia zdravia je tak drastické a predstavuje vážny a rozsiahly individuálny zásah do jeho života, že tento možno ohodnotiť len maximálnym zvýšením náhrady SSU v rozsahu 50%; na uvedenom základe žiadal žalobca priznať zvýšenie náhrady SSU v sume 28.114,75 eura. Predmetnú námietku vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnenú. S odôvodnením napadnutého rozsudku sa odvolací súd plne stotožnil. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku podrobne a dostatočne presvedčivo uviedol, že následky dopravnej nehody, ktorú žalobca utrpel vo veku 39 rokov a nijako nezapríčinil, sa negatívne prejavili na jeho nepriaznivom zdravotnom stave s viac-menej trvalým charakterom, pričom tieto nepochybne zásadne zmenili jeho predchádzajúci život po všetkých stránkach a značným spôsobom degradovali jeho kvalitu. Žalobca je invalidný, čiastočne nesebestačný, v určitých činnostiach odkázaný na pomoc druhých, nemôže sa plne venovať tým pracovným, športovým, ani iným voľnočasovým aktivitám a činnostiam a v takej frekvencii, na akú bol pred nehodou zvyknutý; v jeho prípade teda je na mieste zvýšenie náhrady za SSU. Odvolací súd bol toho názoru, že úvaha súdu prvej inštancie vyjadrená v odôvodnení napadnutého rozsudku nevybočila zo zákonných a judikatúrou ustálených medzí a hľadísk významných pre ustálenie konkrétneho zvýšenia SSU. Odvolací súd by do tejto úvahy mohol zasiahnuť len v prípade porušenia zásady primeranosti, ktorá však podľa mienky odvolacieho súdu v tomto prípade porušená nebola. Odvolací súd uviedol, že bez akéhokoľvek spochybňovania vážnosti žalobcovej situácie, považuje rovnako za primerané zvýšenie náhrady SSU žalobcu v rozsahu 35 %, čo predstavovalo sumu 44.997,75 eura, prihliadajúc na potrebu ponechať priestor aj pre prípady ešte závažnejších poškodení zdravia, ktoré sú mu známe z rozhodovacej činnosti. Vychádzajúc z uvedeného, keď žalobca obsahom skutkových tvrdení uvedených v odvolaní nespochybnil správnosť skutkových zistení a na ich základe prijatých právnych záverov súdu prvej inštancie vedúcich k čiastočnému zamietnutiu jeho žaloby, a teda tieto neboli spôsobilé privodiť zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu, odvolací

súd dospel k záveru o vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie sumy 45.774,75 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 17.660 eur od 31. januára 2017 do zaplatenia. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietajúceho výroku a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania potvrdil v zmysle § 387 ods. 1 CSP.

2.4. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, nepriznal nárok na ich náhradu voči žalobcovi, nakoľko z obsahu spisu vyplýva, že mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

3. Žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) podal voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Dovolateľ zopakoval svoj názor v otázke výkladu ustanovenia § 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 437/2004 Z. z. odvolacím súdom (ako aj súdom prvej inštancie) a opätovne ho označil za prísne formalistický bez zreteľa na jeho zmysel a účel a z tohto dôvodu za nesprávny. V súvislosti s uvedeným dovolateľ vymedzil otázku podľa § 421 ods. 1 písm. b) - „kto môže byť posudzujúcim lekárom v zmysle § 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 437/2004 Z. z. a či je správny prísne formalistický výklad tohto ustanovenia len s ohľadom na jeho presné doslovné znenie, alebo je potrebné uplatniť rozširujúci výklad tohto ustanovenia so zameraním sa na naplnenie jeho účelu a zmyslu, ktorý za posudzujúceho lekára umožňuje považovať aj lekára, ktorý poskytol zdravotnú starostlivosť poškodenému po ustálení jeho zdravotného stavu“. V kontexte uvedeného dovolateľ doplnil, že predmetom návštevy žalobcu u MUDr. Z. nebolo len vyhotovenie lekárskeho posudku, ale tiež, že ho riadne psychiatricky vyšetrila, preskúmala jeho zdravotnú dokumentáciu, následne stanovila diagnózu a až neskôr vystavila lekársky posudok. Podľa názoru dovolateľa predmetný lekársky posudok spĺňal všetky zákonné podmienky v zmysle zákona č. 437/2004 Z. z. a bol preto legitímnym dokladom, ktorým preukázal výšku škody na zdraví. Názor odvolacieho súdu, podľa ktorého nepovažoval MUDr. H. Z. za posudzujúceho lekára oprávneného vydať lekársky posudok, nakoľko táto vyšetrila žalobcu len raz a žalobca mal svojho psychiatra, s ktorým riešil medikamentóznou liečbu, preto nepovažoval za správny. Odvolací súd mal podľa žalobcu tak vychádzať z celkového počtu 8 280 bodov a po zohľadnení čiastočného plnenia žalovaného priznať žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 55.894,60 eura (8 280 bodov x 17,66 eura = po zaokrúhlení na celé euro nahor 146.225 eur - plnenie žalovaného v sume 90.330,40 eura = 55.894,60 eura). Preto sa žalobca v rámci dovolacieho návrhu po zohľadnení už priznanej časti náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia rozsudkom súdu prvej inštancie v sume 38.234,60 eura, domáha ešte zaplatenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 17.660 eur (55.894,60 eura - 38.234,60 eura = 17.660 eur) spolu s príslušenstvom.

3.1. Dovolateľ dovolaním tiež namietal, že odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie nezohľadnil pri priznávaní náhrady, a do celkového počtu bodov nezahrnul počet 100 bodov stanovený v konaní znalcom MUDr. L. položku 389b. Dovolateľ uviedol, že v tomto smere záver odvolacieho súdu závisel od posúdenia právnej otázky, ktorú v dovolaní vymedzil v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, „či náhrada škody na zdraví spočívajúca v náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia za vzniknuté poškodenie zdravia pri jednej škodovej udalosti, predstavuje jeden relatívne nedeliteľný celkový samostatný nárok určený na základe celkového výsledného počtu bodov, ktorým bolo poškodenie zdravia hodnotené v lekárskom posudku, resp. určený sumou, ktorá vychádza z tohto celkového výsledného počtu bodov (bez ohľadu na jednotlivé konkrétne položky hodnotené v lekárskom posudku) alebo náhrada škody na zdraví spočívajúca v náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia za vzniknuté poškodenie zdravia pri jednej škodovej udalosti, predstavuje niekoľko relatívne samostatných čiastkových nárokov na náhradu škody za každú jednu položku, ktorou bolo poškodenie zdravia poškodeného hodnotené v lekárskom posudku, pričom je potrebné náhradu za každú (novo) hodnotenú položku sťaženia spoločenského uplatnenia uplatniť v konaní samostatne bez ohľadu na to, či sa tým presiahne celkový počet bodov za ktorý si poškodený uplatňuje nárok“. Dovolateľ v spojitosti s uvedeným dodal, že hodnotenie jednotlivých konkrétnych položiek v zmysle prílohy zákona č. 437/2004 Z. z. podľa ich druhu a výšky má význam len z hľadiska správneho stanovenia celkového počtu bodov a tým stanovenia správnej výšky jedného celkového nedeliteľného nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Pri samotnej výške náhrady sa však už vychádza len z celkového počtu bodov, ktorými bolo sťaženie spoločenského uplatnenia hodnotené.

3.2. Dovolateľ ďalej nesúhlasil ani so zvýšením náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. len vo výške 35%. Podľa názoru dovolateľa okolnosti trvalého poškodenia jeho zdravia a ich dopad na jeho uplatnenia v živote a v spoločnosti v porovnaní s jeho predchádzajúcim životom odôvodňovali priznanie zvýšenia náhrady v miere 50%, v súvislosti s čím dovolateľ poukázal na ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, konkrétne na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/209/2017 zo dňa 21. 06. 2018, v ktorom sa okrem iného uvádza, že pri posudzovaní nároku podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. je potrebné zohľadňovať jednak tie stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí, ale aj tie stránky, ktoré sú osobitné u každého jednotlivca zvlášť vzhľadom na jeho dovtedajšie spoločenské pôsobenie (stupeň jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach spoločenského života). V nadväznosti na uvedené dovolateľ uviedol, že odvolací súd v nedostatočnej miere zohľadnil práve angažovanosť žalobcu v jeho predchádzajúcom živote pred vznikom poškodenia zdravia, ktorá bola skutočne na vysokej úrovni (dovolateľ sa širokospektrálne intenzívne zapájal do rôznych oblastí života, bol riaditeľom a konateľom obchodnej spoločnosti a venoval sa množstvu záľub) a nezohľadnil tak primeraným a dostatočne dôrazným spôsobom práve druhú stránku definovanú vo vyššie spomínanom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, čím vec právne posúdil v rozpore s vyššie uvedenými závermi dovolacieho súdu - v tejto časti dovolateľ vymedzil prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolateľ konštatoval, že s ohľadom na právny názor vyjadrený v zmienenom rozhodnutí dovolacieho súdu, môže byť primeraným jedine maximálne zvýšenie náhrady v rozsahu 50 %. Vzhľadom na uvedené požaduje dovolateľ po zohľadnení už priznaného zvýšenia náhrady rozsudkom súdu prvej inštancie v sume 44.997,75 eura, ešte zaplatenie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 28.114,75 eura.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že s vyjadreniami dovolateľa v podanom dovolaní nesúhlasí a zároveň vyjadrila súhlas s právnym posúdením veci odvolacím súdom, ktoré považuje za správne a dostatočne odôvodnené. Predmetné dovolanie žalovaná označila za nedôvodné. Podľa mienky žalovanej súd prvej inštancie a následne aj odvolací súd postupovali správne, keď žalobcovi priznali uplatnený nárok len čiastočne, pričom vychádzali z počtu bodov sťaženia spoločenského uplatnenia stanoveného v súdnom konaní znaleckým posudkom č. XX/XXXX znalca MUDr. E. L. na počet bodov 3080 a znaleckým posudkom č. XX/XXXX znalca MUDr. K. E., PhD., MPH, MHA, na počet bodov 4200 a kedy mali za to, že znalecký posudok MUDr. H. Z. nemožno považovať za lekársky posudok vydaný posudzujúcim lekárom v zmysle jeho zákonnej definície v zmysle § 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 437/2004 Z. z. Podľa názoru žalovanej odvolací súd dospel k správne mu záveru, že znalec MUDr. K. E., PhD., MPH, MHA, použitou argumentáciou presvedčivo objasnil ním zvolený postup ohodnotenia následkov úrazu žalobcu, vrátane samostatnej aplikácie položky č. 255, a preto konajúci súd prvej inštancie nepochybil, keď pre účely ustálenia výšky náhrady SSU žalobcu vychádzal z bodového hodnotenia SSU žalobcu podľa ním vypracovaného znaleckého posudku a že závery z neho plynúce treba považovať za presvedčivé a dostatočne odôvodnené. K námietke dovolateľa, že odvolací súd (ako aj súd prvej inštancie) nesprávne nezohľadnili počet bodov v rozsahu 100 bodov stanovený znalcom MUDr. L. za položku 389b žalovaná uviedla, že znalec MUDr. E. L. hodnotil aj položku č. 389b nad rámec hodnotenia MUDr. R. Q., za ktorú si žalobca náhradu v predmetnom konaní neuplatnil, preto sa žalovaná plne stotožňuje s postupom súdu prvej inštancie (s ktorým sa plne stotožnil aj odvolací súd), kedy na ňu súd pri svojom rozhodovaní neprihliadal. Žalovaná sa stotožňuje taktiež s názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého bolo na rozhodnutí žalobcu, či (ne)rozšíri uplatnený nárok na náhradu za SSU i o novú položku č. 389b, na ktorú odkazoval znalecký posudok MUDr. E. L.. Žalovaná sa s názorom odvolacieho súdu stotožňuje aj v otázke priznania nároku dovolateľovi na náhradu za SSU v rozsahu 35%. Žalovaná má za to, že by nebolo spravodlivé a ani by nebol zachovaný princíp proporcionality, ak by súd priznal žalobcovi zvýšenie SSU o 50% a dodala, že napriek stupňu poškodenia zdravia dovolateľa nejde v jeho prípade o najzávažnejšie možné sťaženie uplatnenia sa v živote, ktoré by odôvodňovalo využitie plného zvýšenia náhrady za SSU v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Na základe uvedeného sa žalovaná nestotožňuje s názorom dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci a podľa názoru žalovanej odvolací súd rozhodol správne, vychádzal zo správneho právneho posúdenia veci, rozhodol zákonne a spravodlivo.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „dovolačný súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je sčasti prípustné, avšak nie je dôvodné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Pokiaľ zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. V zmysle § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

9. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

9.1. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

9.2. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právny posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a) až c) § 421 ods. 1 CSP). Dovolať je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

10. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v

zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Rovnako tak sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 a § 432 CSP.

11. Záver o tom, či dovolateľmi tvrdená právna otázka predstavuje právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, ktorá je významná pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale výlučne záver dovolacieho súdu (rovnako ako to platí aj pre ostatné podmienky prípustnosti dovolania), pričom dovolací súd tento záver konštatuje pri zohľadnení skutkového stavu ustáleného súdmi nižšej inštancie a „nosných“ dôvodov uvedených v rozhodnutí odvolacieho súdu (t. j. dôvodov, pre ktoré odvolací súd rozhodol tak, ako rozhodol) v nadväznosti na dovolateľmi predloženú právnu argumentáciu. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom napr. 3Obdo/28/2018). Sama polemika dovolateľov s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP.

12. Žalobca (kvalifikovane zastúpený advokátom) podal dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, pričom formulačne nastolil celkovo 2 právne otázky, ktoré sa vzťahovali k písm. b) uvedeného zákonného ustanovenia (bod 3.).

13. Ako prvú dovolateľ nastolil otázku „Kto môže byť posudzujúcim lekárom v zmysle § 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 437/2004 Z. z. a či je správny prísne formalistický výklad tohto ustanovenia len s ohľadom na jeho presné doslovné znenie, alebo je potrebné uplatniť rozširujúci výklad tohto ustanovenia so zameraním sa na naplnenie jeho účelu a zmyslu, ktorý za posudzujúceho lekára umožňuje považovať aj lekára, ktorý poskytol zdravotnú starostlivosť poškodenému po ustálení jeho zdravotného stavu?“.

14. I keď predmetná otázka nastolená dovolaním mala podľa dovolacieho súdu (v tomto prípade v zhode s názorom dovolateľa i nižších súdov) povahu právnu, závislosť dovolaním napádaného rozsudku odvolacieho súdu aj jemu predchádzajúceho rozsudku súdu prvej inštancie nebola založená iba od spôsobu vyriešenia danej otázky.

14.1. Inými slovami, ak žalobca namietal, že posudzujúcim lekárom v zmysle § 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 437/2004 Z. z. môže byť aj poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorého si vybral na zhodnotenie poškodenia zdravia pre účely vyhotovenia lekárskeho posudku, a ktorý lekár mu poskytol zdravotnú starostlivosť v súvislosti s týmto hodnotením, a týmto lekárom vystavený lekársky posudok nižšie súdy odmietli, pretože ho nepovažovali za posudok v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia, bez ohľadu na skutočnosť, či predmetný lekársky posudok je zároveň aj správny, keďže súdy nariadili v konaní znalecké dokazovanie a pri rozhodovaní vychádzali zo znaleckého posudku aj z dôvodu pochybností o správnosti bodového hodnotenia žalobcom predloženého lekárskeho posudku (pozri bod 12. rozsudku súdu prvej inštancie a bod 31. napadnutého rozsudku), ktoré závery žalobca dovolaním nenapadol, potom žalobcom položená otázka v podmienkach danej veci prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP založiť nemôže.

14.2. Odvolací súd v napadnutom rozsudku okrem spochybnenia MUDr. Z. ako posudzujúceho lekára uviedol, že „... ak by ňou (MUDr. Z. - pozn.) vypracovaný lekársky posudok splnil podmienky v zmysle § 7 ods. 1 vo väzbe na § 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 437/2004 Z. z., z odôvodnenia použitia položiek č. 255 a č. 254 je zrejmé, že MUDr. Z. zohľadnila pri ich aplikácii obdobné skutočnosti, a to definitívnosť telesného hendikepu spočívajúceho v strate ľavej končatiny žalobcu. Napokon, v danej veci nie je ani tak významné, či sa položky č. 254 a č. 255 prekrývali, ale to, či sa dôsledky poškodenia zdravia, ktoré utrpel žalobca, dajú od seba oddeliť do tej miery, aby ich bolo možné ohodnotiť samostatne v jednotlivých položkách. Znalec MUDr. K. E., PhD., MPH, MHA, použitou argumentáciou presvedčivo objasnil ním zvolený postup ohodnotenia následkov úrazu žalobcu, vrátane samostatnej

aplikácie položky č. 255, a preto konajúci súd nepochybil, keď pre účely ustálenia výšky náhrady SSU žalobcu vychádzal z bodového hodnotenia SSU žalobcu podľa ním vypracovaného znaleckého posudku; závery z neho plynúce treba považovať za presvedčivé a dostatočne odôvodnené."

14.3. Znamená to, že ak dovolateľ nesprávnosť neprijatia pre neho priaznivejšieho lekárskeho posudku, vedľa namietania vydania posudku lekárom, ktorý bol na jeho vydanie oprávnený zo zákona nezaložil aj na argumentácii v prospech správnosti lekárskeho posudku, ako nevyhnutnej podmienky preukázania výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, práve ktorá namietaná nesprávnosť (žalovanou) bola súbežným dôvodom pre nariadenie znaleckého dokazovania, v rámci ktorého dokazovania vyhotovený znalecký posudok bol práve tým posudkom, o ktorý sa pri rozhodovaní opreli oba nižšie sudy, práve ktorá argumentácia (v prospech správnosti lekárskeho posudku v spornej časti ohodnotenia položiek 254 a 255 sťaženia spoločenského uplatnenia) by obstála aj samostatne, dovolanie o nesprávnom právnom posúdení právnej otázky z bodu 13, nie je prípustné.

15. Žalobca v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP vyvodzoval aj nesprávne právne posúdenie otázky, „Či náhrada škody na zdraví spočívajúca v náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia za vzniknuté poškodenie zdravia pri jednej škodovej udalosti, predstavuje jeden relatívne nedeliteľný celkový samostatný nárok určený na základe celkového výsledného počtu bodov, ktorým bolo poškodenie zdravia hodnotené v lekárskom posudku, resp. určený sumou, ktorá vychádza z tohto celkového výsledného počtu bodov (bez ohľadu na jednotlivé konkrétne položky hodnotené v lekárskom posudku) alebo náhrada škody na zdraví spočívajúca v náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia za vzniknuté poškodenie zdravia pri jednej škodovej udalosti, predstavuje niekoľko relatívne samostatných čiastkových nárokov na náhradu škody za každú jednu položku, ktorou bolo poškodenie zdravia poškodeného hodnotené v lekárskom posudku, pričom je potrebné náhradu za každú (novo) hodnotenú položku sťaženia spoločenského uplatnenia uplatniť v konaní samostatne bez ohľadu na to, či sa tým presiahne celkový počet bodov za ktorý si poškodený uplatňuje nárok?\".

16. Dovolací súd pri danej otázke, vychádzajúc z obsahu spisu a dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu konštatuje, že odpoveď na dovolateľom formulovanú otázku, ktorá má skôr povahu otázky (len) hypotetickej, či akademickej, by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť predpokladané (neisté), či teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán. V tejto časti preto nemožno dovolanie žalovaného považovať za procesne prípustné.

17. Skutočnosť, že dovolateľ nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu o nemožnosti priznať mu nárok na náhradu poškodenia zdravia aj za skrátenie ľavej dolnej končatiny, o ktorú skutkovú okolnosť žalobca neoprel žalobnú požiadavku, t. j. neodvihal od nej žalobou uplatnený nárok čo do základu a výšky (čo ani nemohol, nakoľko daná skutočnosť vyšla najavo až v priebehu konania zo znaleckého posudku podaného na základe súdom nariadeného znaleckého dokazovania), pretože nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nerozšíril aj za predmetný zistený následok, i keď vznikol v dôsledku posudzovaného poškodenia na zdraví, nemôže byť dôvodom spôsobilým založiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP na základe položenej právnej otázky (pozri bod 15.).

18. Pritom niet pochyb o tom, že náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je parciálnym nárokom, ktorý sa uplatňuje v rámci náhrady škody na zdraví. Ide o nárok, ktorý je uhrádzaný jednorazovo podľa miery obmedzenia možností poškodenej osoby uplatniť sa v bežnom živote a spoločnosti, čo je vlastne odpoveď na žalobcovu otázku, ktorá bez súčasného namietania pre rozhodnutie podstatných právnych otázok, nemôže viesť k dôvodnosti dovolania.

19. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa rovnako ako náhrada za bolestné poskytuje na základe lekárskeho posudku vypracovaného podľa § 7 a § 8 zákona č. 427/2004 Z. z.. Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sa nachádzajú v prílohe č. 1 v II. a IV. časti. V rámci uplatňovania náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je preto prvým obligatórnym krokom práve vyhotovenie lekárskeho posudku, k čomu žalobca pristúpil a na predložených lekárskejších posudkoch

založil uplatnený nárok čo do základu a výšky.

20. Dovolací súd v danej súvislosti zdôrazňuje, že je to práve žaloba ako procesný úkon strany, ktorým sa uplatňuje právo na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného práva (§ 131 CSP). Tento základný procesný úkon strany treba posudzovať ako každé podanie podľa jeho obsahu (čl. 11 ods. 1 a § 124 ods. 1 CSP). To znamená, že predmetom civilného procesu je procesný nárok, ktorý je predmetom nároku (petitom) a základom nároku, ktorý tvoria právne významné skutočnosti, na ktorých sa zakladá žalobný návrh a ktoré umožňujú súdu, aby jeho nárok právne kvalifikoval (*iura novit curia*) [porov. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/171/2021].

21. Je to ale jedine žalobca, ktorého viaže povinnosť uvádzať skutočnosti, ktorými vykreslí skutkový dej, na základe ktorého si uplatňuje svoj nárok v takom rozsahu, ktorý umožní jeho jednoznačnú individualizáciu (nemožnú zámenu s iným skutkom), pretože popis rozhodujúcich skutočností slúži na vymedzenie predmetu konania po skutkovej stránke. Je preto výslovne na žalobcovi, aby uviedol na základe akých skutočností uplatnil nárok proti žalovanej. S civilným sporovým konaním je tiež neoddeliteľne spätá zásada prerokovania, ktorá sa týka vnášania právne významných skutočností do konania a ústí v zodpovednosti strán za objasnenie skutkového stavu.

22. V súvislosti s procesným postupom nižších súdov pri rozhodovaní predmetného sporu dovolací súd konštatuje, že oba sudy vychádzali v konaní zo zásady dispozičnej a prejednávacej, a trvali na splnení si povinnosti žalobcu ako strany sporu tvrdiť skutočnosti významné pre rozhodnutie o veci samej a následne označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Z postupu odvolacieho súdu a dôvodov napadnutého rozhodnutia vyplýva, že trval na požiadavke, že je to procesná strana/žalobca, ktorá musí v závislosti od hypotézy právnej normy tvrdiť skutočnosti významné pre rozhodnutie o veci samej a to aj za stavu, keď skutočnosti významné pre rozhodnutie o veci samej, ktoré jej mohli privediť priaznivejšie rozhodnutie, vyšli najavo až v priebehu konania a v prípade potreby tomu prispôbiť aj žalobnú požiadavku (pozri body 27. a 28. napadnutého rozsudku), práve ktorý záver žalobca dovolaním nenapadol.

23. K dovolaniu žalobcu podaného podľa § 421 písm. a) CSP, treba predovšetkým uviesť, že žalobca v tejto časti dovolania nepredložil dovolaciemu súdu žiadnu konkrétnu právnu otázku, pri riešení ktorej sa mal odvolací súd odchýliť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V dovolaní v podstatnom prezentuje nesúhlas s 35 % zvýšením náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z., ktoré považuje za nedostatočné vzhľadom na okolnosti trvalého poškodenia jeho zdravia a ich dopad na jeho uplatnenia v živote a v spoločnosti v porovnaní s jeho predchádzajúcim životom, ktoré podľa jeho názoru odôvodňovali priznanie zvýšenia náhrady v miere 50%, v súvislosti s čím poukázal na ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu reprezentovanú rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/209/2017.

24. Ustanovenie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z., podľa ktorého v danom prípade sudy postupovali, patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t. j. k normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktorá tak prenecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. Dovolací súd potom môže úvahu odvolacieho súdu o tom, či určitá suma v konkrétnom prípade predstavuje zodpovedajúcu náhradu za vytrpenú ujmu na zdraví, preskúmať iba v prípade jej zjavnej neprimeranosti. Záver odvolacieho súdu, že náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia navýšená v rozsahu 35% v celkovej sume 44.997,75 eura, opierajúca sa okrem iného o znalecký posudok, vystihuje mieru trvalého poškodenia zdravia žalobcu, nie je zjavne neprimeraná v neprospech žalobcu, zodpovedá skutkovým zisteniam, je príliehavý a nie je ani v rozpore s úvahami najvyššieho súdu v tomto smere s rozhodnutím sp. zn. 3Cdo/209/2017, na ktoré sa dovolateľ odvoláva.

25. Z predmetného rozhodnutia vyplýva, že úvaha súdu o primeranosti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z.) nie je voľná. Súd musí dbať o to, aby priznaná výška tejto náhrady bola založená na objektívnych a rozumných dôvodoch a aby medzi výškou

priznanej náhrady a spôsobenou škodou existoval vzťah primeranosti. Za spravodlivé rozhodnutie o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia treba považovať také rozhodnutie, ktoré rešpektuje princíp proporcionality. Tento princíp vyžaduje, aby existoval vzťah primeranosti medzi priznanou výškou náhrady a spôsobenou ujmom (3Cdo/464/2015). V rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/192/2015 najvyšší súd uviedol, že dôvod zasiahnuť do úvahy odvolacieho súdu o výške odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. dovolacím súdom by mohol byť daný len v prípade, ak by bola porušená zásada primeranosti.

26. V preskúvanom prípade dovolací súd dospel k presvedčeniu, že odvolací súd túto zásadu primeranosti v danom spore neporušil. V rozhodnutí konštatoval, že následky dopravnej nehody, ktoré žalobca utrpel vo veku 39 rokov a nijako ich nezapríčinil, sa negatívne prejavili na jeho nepriaznivom zdravotnom stave s viac-menej trvalým charakterom, pričom tieto nepochybne zásadne zmenili jeho predchádzajúci život po všetkých stránkach (osobnej, rodinnej, pracovnej, ako aj spoločenskej) a značným spôsobom degradovali jeho kvalitu. Žalobca je invalidný, čiastočne nesebestačný, v určitých činnostiach odkázaný na pomoc druhých, nemôže sa plne venovať tým pracovným, športovým, ani iným voľnočasovým aktivitám a činnostiam a v takej frekvencii, na akú bol pred nehodou zvyknutý; v jeho prípade teda je na mieste zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Súd prvej inštancie jasne a zrozumiteľne uviedol myšlienkovú úvahu, z ktorej vychádzal pri ustálení konkrétneho zvýšenia náhrady žalobcu práve v rozsahu 35%, keďže a to bez akéhokoľvek zľahčovania situácie a zdravotného stavu žalobcu, v jeho prípade nejde o úplné vyradenie z tých činností, aktivít a úloh, ktorým sa venoval pred dopravnou nehodou, a teda nejde o prípad, v ktorom by bolo možné uvažovať o priznaní až 50% navýšenia. Podľa odvolacieho súdu myšlienková úvaha súdu prvej inštancie, ktorú vyjadril v odôvodnení napadnutého rozsudku, nevybočila zo zákonných a judikatúrou ustálených medzí a hľadísk významných pre ustálenie konkrétneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Odvolací súd by do tejto úvahy mohol zasiahnuť iba v prípade, ak by bola porušená zásada primeranosti; táto zásada však podľa názoru odvolacieho súdu porušená nebola. Súd prvej inštancie dostatočne zohľadnil predchádzajúcu angažovanosť žalobcu v pracovnej sfére, v osobnom a spoločenskom živote, jeho frekvenciu, jeho čiastočné vylúčenie, resp. obmedzenie z neho v dôsledku následkov dopravnej nehody, pričom prihliadal i na jeho vek a ďalšiu prognózu vývoja. Odvolací súd, opäť bez akéhokoľvek spochybňovania vážnosti žalobcovej situácie a jeho zdravotného stavu, považoval za primerané zvýšenie náhrady žalobcu v rozsahu 35%, prihliadajúc aj na potrebu ponechať priestor pre prípady ešte závažnejších poškodení zdravia, ktoré sú mu známe z rozhodovacej činnosti (prípady úplného ochrnutia bez schopnosti akéhokoľvek pohybu, resp. prípady ležiacich osôb, osôb bez akejkoľvek komunikácie, prípadne osôb vyžadujúcich podávanie umelej výživy a ich polohovanie a podobne). Tieto skutočnosti aj podľa dovolacieho súdu nasvedčujú tomu, že v prípade žalobcu odvolací súd pri stanovení zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 35 % zachoval zásadu primeranosti a svoje právne úvahy podložené výsledkami vykonaného dokazovania náležite odôvodnil, čo je zrejme dôsledkom tiež toho, že dovolanie žalobcu je takmer v celom rozsahu doslovným opisom jeho odvolania, pričom dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu.

27. Dovolací súd preto - čo do dôvodnosti a primeranosti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia - nemal dôvod zasiahnuť do zhrnutých úvah odvolacieho súdu. Mal pri tom na zreteli, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred dovolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu, v dôsledku čoho ich treba chápať ako celok. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd náležite vysvetlil, akými úvahami sa riadil a prečo sa so súdom prvej inštancie - čo do zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia - stotožnil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

28. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd preto jeho nedôvodné dovolanie zamietol podľa § 448 CSP.

29. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol tak, že úspešnej žalovanej ich náhradu nepriznal, nakoľko jej žiadne trovy nevznikli.

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.